

ŠVENČIONIŲ PROFESINIO RENGIMO CENTRO VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švenčionių profesinio rengimo centro (toliau – Švenčionių PRC) vidaus kontrolės politika parengta pagal Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašo (patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195) (toliau – Aprašas) ir Švenčionių PRC vidaus kontrolės tvarkos aprašo reikalavimus.

2. Vidaus kontrolės politika reglamentuoja Švenčionių PRC vidaus kontrolės tikslus, principus, vidaus kontrolės elementus, kontrolės aplinką, rizikos vertinimą, informavimą ir komunikaciją, stebėseną, vidaus kontrolės analizę ir vertinimą.

3. Atsižvelgiant į nuolat kintančias ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, vidaus kontrolės politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR ĮGYVENDINIMAS

4. Švenčionių PRC vidaus kontrolė – nenutrūkstamas procesas, kurį, siekiant strateginio planavimo dokumentuose numatytų tikslų, įgyvendina Švenčionių PRC vadovybė, darbuotojai ir yra paremtas Švenčionių PRC rizikos vertinimu.

5. Vidaus kontrolės tikslas – padėti užtikrinti, kad Švenčionių PRC:

5.1. veikla būtų vykdoma teisės aktų, reglamentuojančių Švenčionių PRC veiklą, ir kitų įstatymų, kurių taikymas yra privalomas visiems viešiesiems juridiniams asmenims, nustatyta tvarka;

5.2. turtas būtų saugomas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

5.3. veikla būtų vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:

5.3.1. ekonomiškumu, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas užtikrinant vykdomos veiklos kokybę;

5.3.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;

5.3.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;

5.4. teikiama informacija apie finansinę ir kitą vykdomą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

6. Vidaus kontrolė Švenčionių PRC įgyvendinama atsižvelgiant į Švenčionių PRC veiklos ypatumus (kuriuos lemia Švenčionių PRC organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas, veiklos sritis ir kiti ypatumai), laikantis vidaus kontrolės principų, apimant vidaus kontrolės elementus, nustatant Švenčionių PRC direktoriaus, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pareigas, integruojant vidaus kontrolę į Švenčionių PRC įstaigos veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną), nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę atsižvelgiant į pokyčius.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

7. Vidaus kontrolė Švenčionių PRC įgyvendinama laikantis šių principų:

- 7.1. tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia įgyvendinama tose Švenčionių PRC veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;
- 7.2. efektyvumo – vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neturi viršyti dėl atliekamos vidaus kontrolės gaunamos naudos;
- 7.3. rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
- 7.4. optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;
- 7.5. dinamiškumo – vidaus kontrolė nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias Švenčionių PRC veiklos sąlygas;
- 7.6. nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė yra įgyvendinama nuolat.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

8. Švenčionių PRC direktorius, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Švenčionių PRC numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę, apimančią šiuos vidaus kontrolės elementus – kontrolės aplinką, rizikos vertinimą, kontrolės veiklą, informavimą ir komunikaciją, stebėseną.

9. Kontrolės aplinką apibūdina šie principai:

9.1. profesinio elgesio principai ir taisyklės – Švenčionių PRC direktorius ir darbuotojai laikosi profesinio elgesio principų ir taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto, Švenčionių PRC direktorius formuoja teigiamą darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę (Švenčionių PRC darbo tvarkos taisyklės, Švenčionių PRC darbuotojų etikos ir elgesio kodeksas, Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės);

9.2. kompetencija – Švenčionių PRC siekis, kad darbuotojai turėtų tinkamą kvalifikaciją, pakankamai patirties ir reikiamų įgūdžių savo funkcijoms atlikti, pareigoms įgyvendinti ir atsakomybei už vidaus kontrolę suprasti;

9.3. valdymo filosofija ir vadovavimo stilius – Švenčionių PRC direktorius palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, prižiūri, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė;

9.4. organizacinė struktūra – Švenčionių PRC patvirtinta valdymo struktūra, kurioje nustatytas pavaldumas ir atskaitingumas, pareigos vykdant Švenčionių PRC veiklą ir įgyvendinant vidaus kontrolę. Organizacinė struktūra detalizuojama pareigybių sąrašė, darbuotojų pareigybių aprašymuose;

9.5. personalo valdymo politika ir praktika – Švenčionių PRC formuojama tokia personalo politika, kuri skatintų pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus.

10. Rizikos vertinimą apibūdina šie principai:

10.1. rizikos veiksnių nustatymas – galimi rizikos veiksniai, turintys įtakos Švenčionių PRC veiklos tikslų siekimui. Švenčionių PRC strateginio planavimo dokumentuose aiškiai išskirti Švenčionių PRC veiklos tikslai padeda tinkamai nustatyti ir įvertinti su jais susijusius rizikos veiksnius. Rizikai nustatyti sudaromas rizikos veiksnių sąrašas;

10.2. rizikos veiksnių analizė – įvertinamas nustatytų rizikos veiksnių reikšmingumas ir jų pasireiškimo tikimybė bei poveikis veiklai;

10.3. toleruojamos rizikos nustatymas – nustatoma toleruojama rizika, kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės; reagavimo į riziką numatymas – priimami sprendimai dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė (numatomos priemonės rizikai mažinti iki toleruojamos rizikos). Galimi reagavimo į riziką būdai:

10.3.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos. Rizika mažinama nustatant papildomas kontrolės priemones (tobulinant veiklos sričių procesus). Prireikus parengiamas rizikos valdymo

planas, numatant jame rizikos mažinimo priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus už priemonių įgyvendinimą darbuotojus;

10.3.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, draudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

10.3.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių veiksmų rizikai mažinti;

10.3.4. rizikos vengimas – Švenčionių PRC veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos.

11. Kontrolės veiklą apibūdina šie principai:

11.1. kontrolės priemonių parinkimas ir tobulinimas:

11.1.1. įgaliojimų, leidimų suteikimas - užtikrinama, kad būtų atliekamos tik Švenčionių PRC direktoriaus nustatytos procedūros;

11.1.2. prieigos prie turto ir dokumentų kontrolė – sumažinama rizika, kad turtu ir dokumentais naudosis neįgalioji (nepaskirti) asmenys ir kad turtas ir dokumentai bus neapsaugoti nuo neteisėtų veikų;

11.1.3. funkcijų atskyrimas – Švenčionių PRC uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojui (-ams) nebūtų pavesta kontroliuoti visų funkcijų, siekiant sumažinti klaidų, apgaulių ir kitų neteisėtų veikų riziką;

11.1.4. veiklos ir rezultatų peržiūra - periodiškai peržiūrimos veiklos sritys, procesai ir rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Švenčionių PRC tikslams ir reikalavimams, vertinama veikla teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, palyginami ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai su planuotais ir (arba) praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais;

11.1.5. veiklos priežiūra – prižiūrima Švenčionių PRC veikla (užduočių skyrimas, peržiūra ir tvirtinimas), kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prireikus periodiškai už jį atsiskaitoma;

11.2. technologijų naudojimas – parenkama ir tobulinama technologijų veikla (valdymo ir kontrolės mechanizmų, užtikrinančių Švenčionių PRC informacinių technologijų sistemų veiklą bei tinkamą nustatytų veiklos priemonių kontrolę, kūrimas, saugos politikos taikymas, informacinių technologijų įsigijimo, priežiūros ir palaikymo procesų kontrolė ir kita veikla);

11.3. politikų ir procedūrų taikymas – kontrolės veikla įgyvendinama taikant atitinkamas Švenčionių PRC politikas ir procedūras. Vidaus kontrolė reglamentuojama nustatant Švenčionių PRC tikslus, organizacinę struktūrą, veiklos sritis ir vidaus kontrolės procedūras.

12. Informavimą ir komunikaciją apibūdina šie principai:

12.1. informacijos naudojimas – Švenčionių PRC gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją, atitinkančią jai nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą;

12.2. vidaus komunikacija – nenutrūkstamas informacijos perdavimas Švenčionių PRC, apimantis visas Švenčionių PRC veiklos sritis ir organizacinę struktūrą. Tiek Švenčionių PRC direktorius, tiek darbuotojai turi būti informuoti apie veiklos rezultatus, pokyčius, riziką ir vidaus kontrolės veikimą. Vidaus informacijos vartotojai turi tarpusavyje keistis informacija:

12.2.1. vidaus komunikacija Švenčionių PRC vyksta bendraujant gyvai, elektroniniu paštu, telefonu, naudojant Google Meet, Zoom ir kitus komunikacijos kanalus, esant poreikiui rengiami susirinkimai;

12.2.2. Švenčionių PRC tinkamai įgyvendinamas reguliarus darbuotojų ir jų atstovų informavimas ir konsultavimas, vadovaujantis LR darbo kodekso trečiojo skirsnio nuostatomis.

12.3. išorės komunikacija – informacijos perdavimas išorės informacijos vartotojams ir informacijos gavimas iš jų naudojant Švenčionių PRC įdiegtas komunikacijos priemones: vieši pranešimai interneto svetainėje www.svencioniuprc.lt, Facebook.

13. Stebėseną apibūdina šie principai:

13.1. nuolatinė stebėseną ir (ar) periodiniai vertinimai – atliekama reguliari Švenčionių PRC valdymo ir priežiūros veikla ir (ar) atskiri vertinimai, siekiant nustatyti, ar vidaus kontrolė Švenčionių PRC įgyvendinama pagal Švenčionių PRC direktoriaus nustatytą vidaus kontrolės

politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas:

13.1.1. nuolatinė stebėseną integruota į kasdienę Švenčionių PRC veiklą ir atliekama darbuotojams vykdant reguliarią (atitinkamų Švenčionių PRC veiklos sričių) valdymo ir priežiūros veiklą bei kitus veiksmus pagal pavestas funkcijas (atliekant savo pareigas);

13.1.2. periodiniai vertinimai – jų apimtį ir dažnumą lemia Švenčionių PRC rizikos vertinimas ir nuolatinės stebėsenos rezultatai (nustaćius tam tikrus veiklos trūkumus). Juos gali atlikti Švenčionių PRC audito vykdytojai ar direktoriaus sudarytos darbo grupės;

13.2. trūkumų vertinimas ir pranešimas apie juos – apie vidaus kontrolės trūkumus Švenčionių PRC, nustatytus nuolatinės stebėsenos ir (ar) periodinių vertinimų metu, turi būti informuotas Švenčionių PRC direktorius ir kiti sprendimus priimančys darbuotojai.

V SKYRIUS FINANSŲ KONTROLĖ

14. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga Švenčionių PRC vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė atliekama vadovaujantis Švenčionių PRC direktoriaus patvirtintomis finansų kontrolės taisyklėmis (aktuali redakcija), reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą Švenčionių PRC ir finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę, laikantis tokio nuoseklumo - išankstinė finansų kontrolė, einamoji finansų kontrolė, paskesnė finansų kontrolė:

14.1. išankstinės finansų kontrolės paskirtis – priimant arba atmetant sprendimus, susijusius su turto panaudojimu, prieš juos tvirtinant Švenčionių PRC direktoriui, nustatyti, ar ūkinė operacija yra teisėta, ar dokumentai, susiję su ūkinės operacijos atlikimu, yra tinkamai parengti ir ar jai atlikti pakaks patvirtintų asignavimų. Išankstinę finansų kontrolę vykdo vyr. finansininkas;

14.2. einamosios finansų kontrolės paskirtis – užtikrinti, kad tinkamai ir laiku būtų vykdomi Švenčionių PRC direktoriaus priimti sprendimai dėl turto panaudojimo, lėšos ir materialinės vertybės būtų naudojamos pagal paskirtį, tinkamai saugomos ir įtrauktos į apskaitą. Einamoji kontrolė atliekama lėšų naudojimo metu. Einamąją kontrolę vykdo buhalterijos darbuotojai;

14.3. paskesnės finansų kontrolės paskirtis – nustatyti, kaip yra įvykdyti Švenčionių PRC direktoriaus priimti sprendimai dėl turto panaudojimo. Paskesnė finansų kontrolė atliekama po sprendimų dėl ūkinių operacijų ar įsipareigojimų tretiesiems asmenims įvykdymo, panaudojus lėšas. Šios kontrolės metu tikrinami jau atlikti susiję veiksmai, siekiant nustatyti, ar teisėtai ir pagal paskirtį panaudotos lėšos ir materialinės vertybės, ar nebuvo įstatymų pažeidimų, piktnaudžiavimų. Paskesnę kontrolę vykdo Švenčionių PRC direktorius.

15. Švenčionių PRC apskaitą organizuoja pats už finansų kontrolės organizavimą atsakingas Švenčionių PRC direktorius. Pagrindinės pareigos ir atsakomybė yra nustatytos pareigybių aprašymuose ir Finansų kontrolės taisyklėse. Vykdoma periodinė finansų kontrolės priežiūra. Darbuotojai, atsakingi už finansų kontrolę, paskirti Švenčionių PRC direktoriaus įsakymu.

VI SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

16. Švenčionių PRC vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė nustatytos Švenčionių PRC darbuotojų pareigybių aprašymuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose Švenčionių PRC teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

17. Švenčionių PRC direktorius, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Švenčionių PRC numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą, įgyvendinimą ir tobulinimą Švenčionių PRC:

17.1. paskiria vidaus kontrolės politikos rengėją (-us) ir (arba) rengimą koordinuojančius darbuotojus;

17.2. prižiūri vidaus kontrolės politikos rengimo procesą;

17.3. paskiria vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančius darbuotojus;

17.4. nustato Švenčionių PRC vidaus kontrolės politiką pagal Įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas;

17.5. užtikrina, kad būtų pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų ir Švenčionių PRC audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

17.6. užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė ir vertinimas, atsižvelgiant į vidaus kontrolės stebėsenos rezultatus.

18. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Švenčionių PRC ir jos atitiktį Švenčionių PRC direktoriaus nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Jie teikia Švenčionių PRC direktoriui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymą, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.

VII SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

19. Švenčionių PRC direktorius užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Švenčionių PRC veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė Švenčionių PRC įgyvendinama pagal Švenčionių PRC direktoriaus nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

20. Švenčionių PRC vidaus kontrolė vertinama:

20.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

20.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Švenčionių PRC veiklos rezultatams;

20.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Švenčionių PRC veiklos rezultatams;

20.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Švenčionių PRC veiklos rezultatams.

21. Vidaus kontrolė Švenčionių PRC nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

22. Švenčionių PRC įdiegta kokybės vadybos sistema (ISO 9001:2015 standartas) padeda efektyviau atlikti Švenčionių PRC vidaus kontrolės analizę ir vertinimą.

VIII SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS KEITIMAS (TOBULINIMAS)

23. Švenčionių PRC vidaus kontrolės politika keičiama (tobulinama) atsižvelgiant į nuolat kintančias Švenčionių PRC ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, t. y. pasikeitus Švenčionių PRC veiklą reglamentuojantiems teisės aktams, pasikeitus Švenčionių PRC struktūrai, pasikeitus Švenčionių PRC tvarkų aprašams, darbo reglamentams, politikoms ir kt., pasikeitus darbuotojų etatų sąrašui, pasikeitus atsakingiems asmenims ir kt. Dėl šių priežasčių vidaus kontrolės politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

IX SKYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

24. Švenčionių PRC direktorius, atsiskaitydamas už vidaus kontrolės įgyvendinimą įstaigoje, kiekvienais metais teikia informaciją apie vidaus kontrolės už praėjusius metus

įgyvendinimą.

25. Teikiama ši informacija:

25.1. ar Švenčionių PRC nustatyta vidaus kontrolės politika veiksminga;

25.2. kaip Švenčionių PRC kuriama ir įgyvendinama vidaus kontrolė, atitinkanti vidaus kontrolės principus ir apimanti visus vidaus kontrolės elementus;

25.3. ar atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, įvertinami Švenčionių PRC veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams;

25.4. ar pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų, vidaus auditorių ir kitų Švenčionių PRC audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

25.5. Švenčionių PRC vidaus kontrolės vertinimas.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Visi už vidaus kontrolę atsakingi asmenys privalo laiku ir kokybiškai atlikti savo pareigas, siekti, kad vidaus kontrolė būtų veiksminga.

27. Švenčionių PRC darbuotojai, pastebėję šios politikos pažeidimus, privalo apie juos informuoti direktorių.

28. Švenčionių PRC darbuotojai turi teisę teikti direktoriui siūlymus dėl Politikos nuostatų tobulinimo.

29. Už šioje Politikoje nustatytų pareigų nesilaikymą asmenys atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
